

USTAWA
z dnia 2009 r.

o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1.

W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po rozdziale 2 dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:

„Rzecznawstwo samochodowe”

2) w rozdziale 2a art. 79a otrzymuje następujące brzmienie:

1. Rzecznawstwo samochodowe jest działalnością zawodową wykonywaną przez rzecznawców samochodowych na zasadach określonych w niniejszej ustawie.
2. Rzecznawcą samochodowym jest osoba fizyczna posiadająca uprawnienia zawodowe uzyskane w trybie przepisów niniejszej ustawy.
3. Rzecznawca samochodowy może sporządzać opracowania i ekspertyzy dotyczące:
  - a) techniki samochodowej,
  - b) ruchu drogowego w tym: rekonstrukcji kolizji, wypadków i zdarzeń drogowych,
  - c) wyceny wartości oraz kosztów, jakości i sposobów napraw pojazdów samochodowych,
  - d) pojazdów historycznych.
4. Z dniem wpisu do centralnego rejestru rzecznawców samochodowych osoba, o której mowa w ust. 2 nabywa prawo wykonywania zawodu oraz używania tytułu zawodowego „rzecznawca samochodowy”.
5. Tytuł zawodowy „ rzecznawca samochodowy ” podlega ochronie prawnej.

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497, z 2006 r. Nr 17, poz. 141, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 190, poz. 1400, Nr 191, poz. 1410 i Nr 235, poz. 1701, z 2007 r. Nr 52, poz. 343, Nr 57, poz. 381, Nr 99, poz. 661, Nr 123, poz. 845, Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 37, poz. 214, Nr 100, poz. 649, Nr 163, poz. 1015, Nr 209, poz. 1720, Nr 220, poz. 1411 i 1426, Nr 223, poz. 1461 i 1462 i Nr 234, poz. 1573 i 1574 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11 i Nr 18, poz. 97.

6. Biegłych sądowych wykonujących czynności z zakresu rzeczoznawstwa samochodowego powołuje się lub ustanawia spośród osób posiadających uprawnienia zawodowe, uzyskane na podstawie niniejszej ustawy.
7. Rzeczoznawca samochodowy nie może odmówić pełnienia funkcji biegłego sądowego.
8. Przedsiębiorcy mogą prowadzić działalność w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego, jeżeli czynności te będą wykonywane przez rzeczoznawców samochodowych.
9. Rzeczoznawca samochodowy wykonuje zawód, prowadząc we własnym imieniu działalność gospodarczą jednoosobową lub w ramach spółki osobowej w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego, albo w ramach stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej u przedsiębiorcy prowadzącego działalność w tym zakresie.
10. Rzeczoznawca samochodowy nie może łączyć wykonywania zawodu w formach wymienionych w ust. 9.
11. Przepis ust. 9 i 10 nie dotyczą biegłych sądowych wykonujących czynności z zakresu rzeczoznawstwa samochodowego na zlecenie sądów.

3) art. 79b otrzymuje następujące brzmienie:

1. Rzeczoznawca samochodowy jest zobowiązany do wykonywania czynności o których mowa w art. 79a ust. 3, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa i standardami zawodowymi, ze szczególną starannością właściwą dla zawodowego charakteru tych czynności oraz z zasadami etyki zawodowej, kierując się zasadą bezstronności.
2. Rzeczoznawca samochodowy jest zobowiązany do stałego doskonalenia kwalifikacji zawodowych.
3. Rzeczoznawca samochodowy podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności o których mowa w art. 79a ust. 3. Przepis ten stosuje się odpowiednio do przedsiębiorców o których mowa w art. 79a ust. 8.
4. W ekspertyzie o której mowa w art. 79a ust. 3, rzeczoznawca samochodowy jest zobowiązany zawrzeć oświadczenie o posiadanym ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności rzeczoznawstwa samochodowego z określeniem zakładu ubezpieczeń udzielającego ochrony.
5. Ekspertyza powinna zawierać również pouczenie o możliwości złożenia zawiadomienia, o którym mowa w art. 79g ust. 2.
6. Minister właściwy do spraw finansów, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, określi w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 3, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych działań.
7. Standardy zawodowe ustalają organizacje zawodowe rzeczoznawców samochodowych w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw transportu. Standardy zawodowe publikowane są przez ministra właściwego do spraw transportu na stronach internetowych urzędu obsługującego ministra.

4) dodaje się art. 79c w brzmieniu:

Rzeczoznawca samochodowy podlega wyłączeniu od udziału w czynnościach rzeczoznawstwa samochodowego, jeżeli zachodzą przesłanki wymienione w art. 24 Kodeksu postępowania administracyjnego.

5) dodaje się art. 79d w brzmieniu:

1. Uprawnienia rzeczoznawcy samochodowego nadaje się osobie, która:

- 1) ma obywatelstwo polskie albo obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) zna język polski w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności rzeczoznawcy samochodowego;
- 3) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 4) posiada wyższe wykształcenie techniczne lub uznane za równorzędne w państwie, o którym mowa w pkt. 1;
- 5) posiada 5-letnią wymaganą praktykę zawodową w dziedzinie związanej z motoryzacją;
- 6) posiada prawo jazdy kategorii A, B oraz C1 lub C;
- 7) nie była prawomocnie skazana za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 8) posiada certyfikat w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego, wydany przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji, na okres nie dłuższy niż 5 lat;
- 9) dokonała opłaty za wpis do centralnego rejestru rzeczoznawców samochodowych.

2. Minister właściwy do spraw transportu określi w drodze rozporządzenia wysokość opłaty za wpis do centralnego rejestru rzeczoznawców samochodowych oraz wzory dokumentów z tym związanych, w szczególności zaświadczenie potwierdzające wpis.

6) dodaje się art. 79e w brzmieniu:

1. Rzeczoznawca samochodowy niewypełniający obowiązków, o których mowa w art. 79b, podlega odpowiedzialności zawodowej.
2. Wobec rzeczoznawcy samochodowego mogą być orzeczone, z tytułu odpowiedzialności zawodowej, następujące kary dyscyplinarne:
  - 1) upomnienie;
  - 2) nagana;
  - 3) zawieszenie uprawnień zawodowych na okres od 3 miesięcy do 1 roku;
  - 4) pozbawienie uprawnień zawodowych z możliwością ponownego ubiegania się o ich nadanie;
  - 5) pozbawienie uprawnień zawodowych z możliwością ubiegania się o ponowne ich nadanie po upływie 3 lat od dnia ich pozbawienia.
3. Pozbawienie uprawnień zawodowych następuje również w przypadku :
  - 1) utraty pełnej zdolności do czynności prawnych;
  - 2) skazania za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
  - 3) sądowego zakazu wykonywania zawodu rzeczoznawcy samochodowego;

- 4) sądowego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, pozbawienie uprawnień zawodowych następuje z mocy prawa z dniem, w którym orzeczenie sądu stało się prawomocne. Osoba pozbawiona uprawnień zawodowych jest zobowiązana niezwłocznie poinformować o tym zdarzeniu ministra właściwego do spraw transportu.
- 7) dodaje się art. 79f w brzmieniu:
  1. Minister właściwy do spraw transportu nadaje uprawnienia zawodowe w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego, osobom które spełniły wymogi określone w art. 79d.
  2. Nadanie uprawnień zawodowych w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego stwierdza się świadectwem. Odmowa nadania uprawnień następuje w drodze decyzji administracyjnej.
  3. Osoby, którym nadano uprawnienia rzeczoznawcy samochodowego, podlegają wpisowi do centralnego rejestru rzeczoznawców samochodowych na podstawie świadectw nadania tych uprawnień. Wpis dokonywany jest na okres wynikający z terminu ważności certyfikatu, o którym mowa w art. 79d ust. 1 pkt 8.
  5. Minister właściwy do spraw transportu prowadzi centralny rejestr rzeczoznawców samochodowych.
  6. W centralnym rejestrze wpisuje się następujące dane:
    - 1) numer kolejny wpisu;
    - 2) datę wpisu;
    - 3) imię i nazwisko rzeczoznawcy;
    - 4) numer uprawnienia;
    - 5) datę ważności certyfikatu, o którym mowa w art. 79d ust. 1 pkt 8.
  7. Wykreślenie z rejestru osób, którym nadano uprawnienie rzeczoznawcy samochodowego, następuje w przypadku:
    - 1) zawieszenia uprawnień, o którym mowa w art. 79e ust. 2 pkt 3;
    - 2) pozbawienia uprawnień, o którym mowa w art. 79e ust. 2 pkt 4 i 5;
    - 3) pozbawienia uprawnień, o którym mowa w art. 79e ust. 3;
    - 4) śmierci;
    - 5) po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3.
  8. W razie orzeczenia kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 79e ust. 2 pkt 3, ponowny wpis do rejestru następuje na wniosek osoby ukaranej po upływie okresu orzeczonej kary dyscyplinarnej.
  9. Centralny rejestr rzeczoznawców samochodowych jest ogólnie dostępny i podlega publikacji na stronach internetowych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw transportu.
- 8) dodaje się art. 79g w brzmieniu:
  1. Postępowanie z tytułu odpowiedzialności zawodowej wszczyna minister właściwy do spraw transportu, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4. Po wszczęciu postępowania minister przekazuje sprawę do Komisji Odpowiedzialności Zawodowej w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

2. Postępowanie z tytułu odpowiedzialności zawodowej może być wszczęte na podstawie zawiadomienia osoby pokrzywdzonej, której interes prawny został bezpośrednio naruszony postępowaniem rzeczoznawcy samochodowego.
  3. W przypadku gdy sprawa dotyczy osób powołanych lub ustanowionych przez sąd, postępowanie z tytułu odpowiedzialności zawodowej wszczyna się wyłącznie na skutek zawiadomienia złożonego przez sąd.
  4. Nie wszczyna się postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej, a w razie wszczęcia ulega ono umorzeniu, jeżeli do dnia otrzymania przez ministra właściwego do spraw transportu informacji o zaistnieniu okoliczności mogących stanowić podstawę odpowiedzialności zawodowej upłynęły 3 lata, licząc od dnia zaistnienia tych okoliczności.
  5. Jeżeli jednak naruszenie obowiązków, o których mowa w art. 79b, zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie wskazane w ust. 4 nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach Kodeksu karnego.
  6. Postępowanie wyjaśniające dotyczące wypełniania obowiązków, o których mowa w art. 79b, przeprowadza Komisja Odpowiedzialności Zawodowej.
  7. Minister właściwy do spraw transportu powołuje i odwołuje, w drodze zarządzenia, Komisję Odpowiedzialności Zawodowej z udziałem osób wskazanych przez organizacje zawodowe rzeczoznawców samochodowych.
  8. Koszty postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej są pokrywane ze środków budżetu państwa znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw transportu.
- 9) dodaje się art. 79h w brzmieniu:
1. Postępowanie wyjaśniające wymienione w art. 79g odbywa się z udziałem osoby, wobec której wszczęto postępowanie z tytułu odpowiedzialności zawodowej. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo nie wstrzymuje postępowania wyjaśniającego. W przypadku dwukrotnej usprawiedliwionej nieobecności Komisja Odpowiedzialności Zawodowej przeprowadza postępowanie wyjaśniające.
  2. Osoba, o której mowa w ust. 1, może ustanowić obrońcę lub zwrócić się o wyznaczenie obrońcy z urzędu. Obrońca ustanowiony lub wyznaczony z urzędu jest uprawniony do udziału w postępowaniu wyjaśniającym.
  3. Minister właściwy do spraw transportu ustala, w drodze zarządzenia, listę obrońców z urzędu, z udziałem osób wskazanych przez organizacje zawodowe rzeczoznawców samochodowych.
  4. Komisja Odpowiedzialności Zawodowej, z upoważnienia ministra właściwego do spraw transportu, może zwracać się do organów administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości oraz innych instytucji i osób o udzielenie informacji niezbędnych dla przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.
- 10) dodaje się art. 79i w brzmieniu:
1. Minister właściwy do spraw transportu, na podstawie wyników postępowania wyjaśniającego, orzeka, w drodze decyzji, o zastosowaniu jednej z kar dyscyplinarnych, o których mowa w art. 79e ust. 2, albo o umorzeniu postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego, minister właściwy do spraw transportu może odstąpić od przekazania sprawy do Komisji Odpowiedzialności Zawodowej w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

3. Wykonanie decyzji, o której mowa w art. 138 Kodeksu postępowania administracyjnego, następuje po upływie 14 dni od dnia, w którym upłynął bezskutecznie termin do wniesienia skargi na decyzję do sądu administracyjnego. W przypadku wniesienia skargi do sądu administracyjnego minister właściwy do spraw transportu wstrzymuje z urzędu wykonanie decyzji, w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

11) dodaje się art. 79j w brzmieniu

Minister właściwy do spraw transportu, w celu sprawdzenia doskonalenia kwalifikacji zawodowych, może żądać udokumentowania doskonalenia tych kwalifikacji.

12) dodaje się art. 79k w brzmieniu:

Minister właściwy do spraw transportu, mając na względzie zapewnienie obiektywnej oceny skarg na działalność osób, którym nadano uprawnienia rzeczoznawcy samochodowego, a także uwzględniając rzeczywiste koszty postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory świadectw uprawnienia zawodowego w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego;
- 2) sposób prowadzenia centralnego rejestru rzeczoznawców samochodowych;
- 3) sposób postępowania przy wydawaniu duplikatów świadectw w przypadku ich utraty;
- 4) sposoby doskonalenia kwalifikacji zawodowych przez rzeczoznawców samochodowych;
- 5) sposób i tryb przeprowadzania postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej, sposoby ustalania i rodzaje kosztów tego postępowania, organizację Komisji Odpowiedzialności Zawodowej oraz regulamin jej działania, wysokość wynagrodzenia członków Komisji Odpowiedzialności Zawodowej i obrońców z urzędu oraz sposób jego ustalania.

13) dodaje się art. 79l w brzmieniu:

1. Kto prowadzi bez uprawnień zawodowych działalność zawodową w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego;
- podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.
2. Tej samej karze podlega przedsiębiorca, który powierza wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1, osobie nieposiadającej odpowiednich uprawnień wymienionych w ust. 1.
3. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

14) dotychczasowy art. 79b oznaczony zostaje jako art. 79m.

15) dotychczasowy rozdział 2a oznaczony zostaje jako rozdział 2b.

Art. 2.

1. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy były wpisane na listę rzeczoznawców samochodowych, mają prawo wykonywania czynności rzeczoznawcy samochodowego przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
2. Osoby ustanowione i wpisane przed dniem wejścia w życie ustawy na listę biegłych sądowych z zakresu rzeczoznawstwa samochodowego mogą prowadzić działalność bez uprawnień zawodowych, przez 2 lata od dnia wejścia w życie ustawy. Przepis stosuje się odpowiednio do osób powoływanych przez sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze w sprawach karnych w charakterze biegłego sądowego spoza listy biegłych sądowych.
3. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy były wpisane na listę rzeczoznawców samochodowych oraz wykonywały działalność w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego przez okres dłuższy niż 5 lat, są zwolnione z obowiązku, o którym mowa w art. 79d ust. 1 pkt. 4.

Art. 3.

W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany :

- 1) w art. 2 dodaje się pkt 12a w brzmieniu:
rzeczoznawca samochodowy - osobę fizyczną posiadającą uprawnienia zawodowe uzyskane w trybie przepisów ustawy - Prawo o ruchu drogowym.
- 2) art. 13 otrzymuje brzmienie:
Zakład Ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie lub świadczenie z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń, zawartej z nim ugody, wyceny sporządzonej przez rzeczoznawcę samochodowego, o której mowa w art. 36b lub prawomocnego orzeczenia sądu.
- 3) Dodaje się art. 36b w brzmieniu:
  1. Odszkodowanie przysługujące z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje także koszty ekspertyzy rzeczoznawcy samochodowego wykonanej na zlecenie poszkodowanego, jeżeli wycena wartości pojazdu mechanicznego przed zdarzeniem, wartości jego pozostałości po szkodzie bądź też kosztów naprawy, określona w tej ekspertyzie różni się o więcej niż 10 % w stosunku do ustaleń dokonanych przez zakład ubezpieczeń.

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 26, poz. 225, Nr 96, poz. 959, Nr 141, poz. 1492, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2778, z 2005 r. Nr 167, poz. 1396, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 49, poz. 328, Nr 82, poz. 557, Nr 102, poz. 691 i Nr 133, poz. 922 oraz z 2008 r. Nr 225, poz. 1486.

2. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1 obejmuje także koszty ekspertyzy rzeczoznawcy samochodowego wykonanej na zlecenie poszkodowanego, jeżeli jej wykonanie było istotne dla ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub jeżeli miało wpływ na zmianę stanowiska zakładu ubezpieczeń.
3. Ciężar dowodu wykazania nieprawidłowości ustaleń dokonanych w ekspertyzach, o których mowa w ust. 1 i 2, spoczywa na zakładzie ubezpieczeń.

Art. 4

W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany :

- 1) w art. 19 ust. 2 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:
Komisji Odpowiedzialności Zawodowej w zakresie postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Art. 5

Ustawa wchodzi w życie z dniem...

---

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 143, poz. 1204, Nr 167, poz. 1396, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Nr 82, poz. 557, Nr 102, poz. 691 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97.